

Monsieur Cocasse

Die herinnering, die obsessie van monsieur Cocasse is meer dan veertig jaar oud en lost mij niet los. Periodiek komt zijn silhouet weer voor mij staan, zooals ik het zag in dat klein-stads-hôtelletje, waar ik hem de eerste en eenigste maal van mijn leven ontmoette.

Hij kwam binnen in de bedompte restaurant-zaal waar ik eenzaam zat te eten en ging reches naar een tafeltje toe, dat voor hem gereserveerd scheen.

Hij was lang en mager en zijn vuurrood gezicht stond vol puisten, voornamelijk om en bij den neus. Hij had flets-blauwe oogen, een dun, borstelig snorretje en groote, wijd-uitstaande ooren. Hij zag er brommig en humeurig uit. Hij droeg een pantalon met wit-en-zwarte reigs, een donker jasje, een rond, zwart hoedje. Toen hij zijn hoedje afnam om te gaan zitten bemerkte ik dat hij kalig werd, met dunne haren van dezelfde doode kleur als zijn stekelig snorretje.

De buffetjuffrouw kwam toeschietelyk op hem af:

- Bonjour, monsieur Cocasse! Comment allez-

2
vous, monsieur Cocasse!

Hij bromde iets onduidelijks tot antwoord en greep dadelijk naar de spijkskaart. Zijn vinger die beeft liep over de regels. De juffer stond nederig - wachtend naar hem toe gebogen. Zijn bewende vinger bleef stil en hij keek haar met zijn flets vischogen aan.

- Oui, monsieur Cocasse. Très bien, monsieur Cocasse

De juffer holde weg en riep een bestelling door een wenker geopende, mat-glasen deur.

Het wachten duurde een poos. Monsieur Cocasse ontploosde een courant en keek ^{die} ~~a~~ brommig in. Hij las niet; hij keek maar.

Daar kwam de juffrouw ~~na~~ met een dampende soepterrin. Zij schepte uit en schoof hem het bord voor.

- Si il vous plait, monsieur Cocasse.

3/

Monsieur Cocasse proefde, Hij strosiede er dadelijk
een massa zout en peper over uit. Hij nam enkele
lepels, legde den lepel neer.

De juffrouwen kwamen gesloegen:

— Encore un peu, monsieur Cocasse!

— Merci,

Hij nam zijn courant, keek er in. De juffrouwen
rende met de soepterrin weg, bracht een vleeschkotel,
haastig, de wangen verhit en blakend. Meteen zette zij
een flesch witte wijn op tafel.

— S'il vous plaît, monsieur Cocasse.

Hij peuterde wat met vork en mes, proefde
een paar hapjes. Hij schonk zich een glas gele wijn in.

Hij nam het glas in de hand en hield het naar het
schaarsche daglicht toe. Hij keek er naar met groote
aandacht. Toen zette hij 't glas aan zijn lippen. Hij nam
een tuggje, betnabbelde het alsof het een was, de flinke oogen
strak voor zich uit starend. Hij zette 't glas halfvol weer

4/ meer.

Daar was opduikend de voorkomende juffrouw:

- Encore une petite tranche de veau, monsieur Cocasse!

- Merci.

- Un peu de légumes! Du dessert?

- Merci. Du café et une fine.

De juffrouws spoedde zich om de bestelling. Monsieur Cocasse haalde een grote sigaar uit zijn koker, stak die op.

*
* *

Ik zat in geboeide stilte te kijken. Ik was jong; mijn eet- en -drinklust waren uitstekend; ik vond het londe van al die lekkere dingen, die vrijwel onaangeroerd verduwen. Wat 'n nuttelooze verspillings! Waarom bestelde monsieur Cocasse zoo veel wanneer hij toch zoo goed als niets gebruikte? Alleen zijn koffie dronk hij uit en zijn likeur, en zijn grote sigaar, daar hij met smaak te rooken. Ik stelde mij voor dat hij wel heel rijk moest zijn om zoo klakkeloos te verkwisten. En als hij toch zoo goed als niets at en dronk, waarvan zag hij in 's hemels-naam zoo puisterij en rook in zijn gezicht? Het raadsel kwelde mij. Ik had zijn bijna onaangeroerde flesch wijn willen uitdrinken en van de juffrouw vernemen waarom hij die zelf

5/ niet uitdronk.

Hij was opgestaan. Hij nam zijn hoed en stapte stram naar de deur. Zijns zware sigaar stak recht als een stok in zijn mond. De juffrouw kwam gesloegen en groette nederig:

- Bonjour, monsieur Cocasse. Au plaisir de vous revoir, monsieur Cocasse.

Hij bromde wat en daalde de stoeptrieden af. De juffrouw, die hem tot aan de deur vergezeld had, kwam weer in de zaal en leek meteen een heel ander mensch. Zij keek mij even aan en glimlachte raadselachtig. Dat moedigde mij aan om mijn kwellende nieuwsgierigheid te luchten.

- Die meneer heeft niet veel eufus. 'waagde ik.

- Ach, meneer! hoofdschudde de juffrouw; en kwam naar mijn tafeltje toe.

Ik keek haar vragend aan.

- Een zoo brave meneer, en zoo ongelukkig. 'welke zij'.

- Hoe zoo? vroeg ik.

- Zijn vrouw, meneer. Die is met een ^{jong}spring-in-'t veld weggegaan.

Ik schrikte. Ik was zoo jong en stelde mij het huwelijks-geluk voor als een heerlijk, veilige haven zonder enige stormen.

6/ Ik had reeds getrouwd ~~willen~~ zijn; ik hield van alle vrouwen en haast
alle vrouwen leken ~~en~~ mij zoo mooi, zoo begerlijfs en bekoortijfs.
Ik begreep niet, als je ontmoet dat geluk bezat, dat je het nog
ooit kon kwijt geraken.

- Wat heeft hij toch gedaan om haar te verliezen! vroeg ik.

Zij haalde de schouders op:

- Wie zal dat zeggen!

- Dronk hij - misschien? aarzelden ik.

- Noods! vergeetende zij. Hij is pas aan den drank geraakt
nadat zijn vrouw met die kerel weggelopen was.

- Hoe was die kerel? Hoe ziet hij er uit?

- O! zoo'n fiotsken! Met gepommadeerd haar en een
donker moustaschken.

Ik zag hem voor mij. Zoo'n ijdel coiffeurstype van
veroveraar. Ik haatte hem zonder hem te kennen. Ik voelde
hem aan als een fatterige schurk, die ook mijn vrouw
zou kunnen wegkaperen als ik er een bezeten had.

- Wist ^{men} ~~de~~ waar ze geslucht zijn! vroeg ik nog.

- Het schijnt dat ze te Parijs ergens zitten. Die kerel heeft
geld en zij ook. Ze bamboeleeren er nu maar op los.

Ik walgde in mezelf. Ik zag die twee in de perverse

(en in gemeene schouwburgen)
7/ luxe-stad, in dure hôtels en restaurants, ~~geen~~ schaffeloo
genietend van hien schande en ondeg, terwijl de rampzalige
monsieur Cocasse zich hier in dat kleine nest verlaten en alleen
zats dood te drinken. Ik voelde geen rechtvaardigheid in den
loop der dingen; ik was diep en diep verbolgen en verbitterd.

De juffer glimlachte) enigzins luttel en schalksch:
- Jaja, meneer, gij zijt zeker nog niet getrouwd. Past u
maar op! Haast u niet te zeer en kijkt goed uit uw oogen!
Bij ziet wat er kan van komen!

Ik gaf geen antwoord meer. Eigenlijk bewiel die juffer
mij ook niet. Ik voelde geen oprechtheid in haar. Zij deed wel
goed tegen monsieur Cocasse, maar echt medeliden met
hem had ze niet.

Ik betaalde u vertrek.

x
x x

Jaren daarna ben ik nog eens toevallig in datzelfde
kleine restaurant terug geweest. Er woonden ~~toen~~ andere menschen
en toen ik was informeerde naar monsieur Cocasse wist niemand
mij iets over hem te vertellen. Toch wel! Er was daar een
oude meis en bij dien naam van Cocasse ging haar een klap
en licht op. Zij keerde zich tot den nieuwen baas van 't

8/ restaurantje en gaf hem de inlichtingen waarnaar ik
gevraagd had;

4 Jawel, je weet wel, dat Zatteriksen mee zijn
gezicht vol prieten, woarsan dat de vleiwe wiggeluepen
was mee de commies van den notaar. Hij he z' ommer
weer in zijn huis genomen os die slampomper heer in
Prijs verbaaten hoe om mee 'n ander wig te luepen, as
'n soorte van Kuerdedanseressie uit ne cirk. I'ken bin nog
'n joor of vijf te goare geweest totdat ze naar de stad
verhuisd zijn, wou dat 't Zatteriksen gestorven es. 'K ben zeker
dat zijn weende door nog leeft. ' '

Ik zat, en staarde, en peinste. Ach zoo, monsieur
Cocasse had zijn vrouw dus weer in huis genomen. Hij had
vergeven, vergeten misschien, en was wellicht met haar
nog gelukkig geweest... . Ik ^{ook} was zoowel onder een ijper
geworden en zat ^{nu} in mezelf stil te glimlachen ^{om} mijn diepe
verontwaardiging van vroeger.

Ik hield mijn schouders op en verliet 't restaurantje

7K but a noise near being present.

Cyril Bayson